

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 17.02.2026 nr 2-2/584-1

Meie 10.03.2026 nr 2.3-4/26/655-2

Arvamuse avaldamine eelnõule (tööturumeetmete seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus)

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile (AKI) arvamuse avaldamiseks tööturumeetmete seaduse (TöMS) ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Meil on esitatud eelnõus osas järgmised tähelepanekud.

Eelnõu § 1 punkti 2 kohaselt on töötukassal käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud eesmärgi saavutamiseks õigus saada kohaliku omavalitsuse üksuselt ja edastada kohaliku omavalitsuse üksusele isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid.

Selgitame, et igasugune isikuandmete töötlemine riivab PS §-s 26 sätestatud õigust eraelu puutumatusele. PS § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. See tähendab, et niisugune piirang peab olema kooskõlas ka PS § 3 esimese lausega, mille kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel. Sättes väljendatud üldise seadusereservatsiooni põhimõtte järgi peab põhiõigusi puudutavates küsimustes kõik olulised otsused langetama seadusandja. Ka Riigikohus on rõhutanud, et intensiivse riive korral ei ole piisav üldsõnaline riivet lubav seadusenorm, vaid olulisuse põhimõttest tulenevalt peab seadusandja otsustama lubatava haldustegevuse sisu, ulatuse ja mahu.

Kui isikuandmete töötlemise õiguslik alus tuleneb seadusest, peab seaduse norm vastama teatud tingimustele¹. Nõuded isikuandmete töötlemisele (sh sellele, mida riigisisene norm peab sisaldama) tulenevad isikuandmete kaitse üldmäärusest (IKÜM), isikuandmete kaitse seadusest (IKS) ja põhiseadusest. Konkreetset juhul kohalduva õigusraamistiku peab normi looja tegema kindlaks reguleeritava andmetöötluse eesmärgist lähtudes.

Eelnevat kokku võttes ei sobi isikuandmete töötlemise seaduslikuks aluseks niivõrd üldine säte. Seadus peab määrama muu hulgas töödeldavate isikuandmete koosseisu. Kui seaduses ei ole võimalik isikuandmete koosseisu täpselt esitada, siis tuleb seaduses nimetada isikuandmete kategooria ja täpsustamiseks anda volitusnorm.

Seletuskirja kohaselt on andmekoosseis, mida töötukassa võib kohalikule omavalitsusele edastada, sätestatud sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimääruse § 13 punktis 3. Samuti saab töötukassa nõustaja kohalikult omavalitsuselt tööotsingute toetamiseks vajalikke andmeid (näiteks isikule osutatavate teenuste ja toetuste kohta). Andmekoosseis, mida on võimalik kohalikult omavalitsuselt küsida, on loetletud TöMS § 5 lõike 7 punktis 7 ja töötukassa andmekogu põhimääruses. Viidatud põhimäärused aga reguleerivad andmevahetust andmekogude vahel ega

¹ Vt Justiits- ja Digiministeeriumi [juhust isikuandmete ja avaliku teabe töötlemise ning andmekogude reguleerimise kohta eelnõudes](#).

loo iseenesest õiguslikku alust isikuandmete töötlemiseks.

Seletuskirjal ei ole õigust loovat funktsiooni ja sellega ei tohi isikuandmete koosseisu kehtestada. Selline regulatsioon ei taga piisaval määral selgust ja läbipaistvust ei andmetöötlejatele ega inimestele, kelle tundlikke andmeid hakatakse asutuste vahel vahetama. Eriti arvestades seda, et nii TöMS § 5 lg 7 p 11 kui ka töötukassa andmekogu põhimäärus võimaldavad töödelda ka muud andmed, mis on aluseks isikule tööturuteenuste osutamiseks ehk sisuliselt mis iganes isikandmed. Palume sätestada selgemalt seaduse tasandil, millised konkreetsed andmed tohib normis sätestatud eesmärgil töötukassal KOV-idelt saada ja KOV-idele edastada.

Seletuskirjas on ühtlasi märgitud, et nõustajal jääb kohustus järgida isikuandmete kaitse põhimõtteid ning tagada, et andmeid edastatakse mahus, mis on vajalik inimese abivajaduse hindamiseks ja vajaliku abi osutamiseks kohaliku omavalitsuse poolt. Ei saa jätta vastutuse isikuandmete kaitse nõuete järgimise eest konkreetsele isikule ehk nõustajale, vaid töötlemise selged raamid peavad tulenema seadusest.

Lisaks märgime, et AKI on juba pööranud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tähelepanu töötukassa andmekogu põhimääruse regulatsiooni puudulikkusele 20.11.2025 arvamuses nr [2.3-5/25/3627-2](#), kus mh juhtis tähelepanu sellele, et põhimääruse § 7 lõike 2 punkti 8 sõnastus on liiga üldine, ning soovitas andmekogu põhimääruses andmekogusse kogutavate andmete koosseisu puudutavad sätted üle vaadata ning esitada andmekogusse kogutavate andmete täpne loetelu. Jääme oma seisukoha juurde ning palume hinnata võimaluse teha vastav muudatus käesoleva eelnõuga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Irina Meldjuk
Irina.Meldjuk@aki.ee
627 4108